

Introducció

Curs Primavera 2018

Curs d'algorísmia:

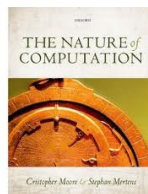
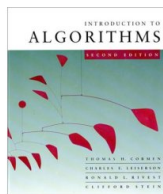
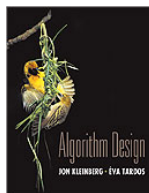
Continuació d'EDA

Què veurem?

- ▶ Eines matemàtiques
  - ▶ Notació asimptòtica
  - ▶ Recurrències
  - ▶ Conceptes bàsics de probabilitat
- ▶ Metodologia per a dissenyar algorismes
  - ▶ Backtraking
  - ▶ Dividir i vencer: Selecció
  - ▶ Ordenació lineal
  - ▶ Voraços i algorismes d'aproximació
  - ▶ Programació dinàmica
  - ▶ Algorismes per a fluxes en xarxes: Aplicacions
  - ▶ Programació Lineal
  - ▶ Estructura de dades avançades: Hashing,
  - ▶ Cryptohashing, Blockchain
- ▶ Problemes concrets
- ▶ Problemes " reals"

Bibliografia:

Referències principals:

Algorismes.

Algorisme: recepta per a resoldre un problema.

Arrel (n)

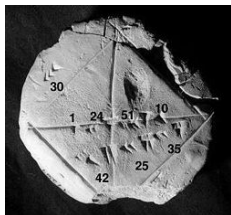
$$x_0 = 1 \quad y_0 = n$$

for $i = 1$ to 6 **do**

$$y_i = (x_{i-1} + y_{i-1})/2$$

$$x_i = n/y_i$$

end for

Babilònia (XVI BC)

Avui coneixem que: $\lim_{k \rightarrow \infty} x_k \rightarrow \sqrt{n}$ i ho fa ràpidament!

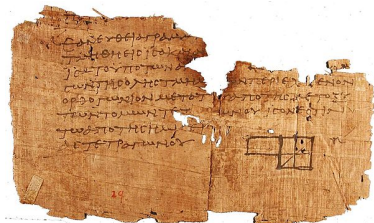
Un algorisme és **correcte** si per a qualsevol entrada s'atura i dóna una resposta correcta

Heurística: mètode per a resoldre un problema, que pot no aturar-se i pot no donar respostes exactes.

El primer algorisme no trivial

Donats $a, b \in \mathbb{Z}$:

```
mcd( $a, b$ )  
if  $b = 0$  then  
  return  $a$   
else if  $b = 1$  then  
  return 1  
else  
  mcd( $b, a \bmod b$ )  
end if
```


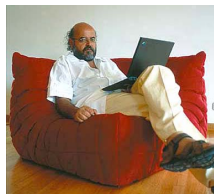
Euclides 300 BC Proposició VII-2 als *Elements*

Conseqüència que si $b|a \Rightarrow \text{mcd}(a, b) = b$,
altrament $a = bt + r \Rightarrow \text{mcd}(a, b) = \text{mcd}(b, r)$

"The algorithmic lenses"

L'algorísmia representa una nova manera de mirar els problemes en diferents àmbits de la ciència i la tecnologia. L'algorísmia estudia quines són les particularitats de l'estructura interna del problemes que ajudin a dissenyar algorismes més eficients. A més de la informàtica, l'algorísmia ha canviat la manera d'abordar i resoldre els problemes en camps com:

- ▶ Matemàtiques
- ▶ Físiques
- ▶ Biologia i epidemiologia
- ▶ Economia
- ▶ Sociologia
- ▶

Donat un algorisme: Què volem estudiar?

- ▶ Si és correcte,
- ▶ Si és eficient (el seu cost)

Què vol dir cost:

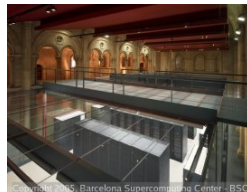
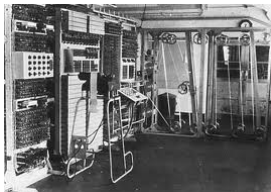
- ▶ Temps
- ▶ Memòria
- ▶ Capacitat de comunicació
- ▶

En aquest curs:

Cost d'un algorisme = temps de computació $T(n)$, parametrizat per grandària n .

Important

Les mesures de complexitat han de ser independents de les tecnologies existents

Anàlisi d'algorismes

:

Anàlisi cas pitjor: El màxim temps per a resoldre un problema amb grandària n , assumint l'entrada ve donada per un adversari.

Anàlisi mitjà: el nombre esperat de passos que un algorisme utilitza per a resoldre un problema, sobre totes les possibles entrades amb grandària n , agafades d'una **distribució de probabilitat** donada.

Escollir un estudiant per ajudar a la recerca

Tenim n estudiants, $\{1, \dots, n\}$ i volem entrevistar-los per agafar el més adient (cada estudiant ve identificat per un enter entre 1 i n)
Després d'entrevistar cada estudiant hem de decidir si el preseleccionem o no.

A la fi del procés escollim un sol estudiant, però indemnitzem a cadascun dels preseleccionats no escollits, amb $S > 0$ €. **Volem minimitzar el cost de les indemnitzacions.** Sigui $PS(n)$ el nombre de pre-seleccionats.

Hiring (n)

best:=0

$PS(n) = 0$

for $i = 1$ to n **do**

interview i

if i is better than best **then**

best:= i and pre-select i

$PS(n) = PS(n) + 1$

end if

end for

Complexitat

A la llista de l'adversari els estudiants estan escollits de manera que **ordenadament** van de menys apte a més apte. A cada pas l'algorisme es veu forçat a pre-seleccionar cada estudiant

Complexitat cas pitjor: $PS(n) \leq c_1 n$ (a on c_1 és una constant)

Notació asimptòtica.

Estudiem el comportament de $T(n)$ quan n pot prendre valors molt grans ($n \rightarrow \infty$)

if $n = 10$, $n^2 = 100$ i 2^n : 1024;

if $n = 100$, $n^2 = 10000$ i

$$2^n = 12676506002282244014696703205376;$$

if $n = 10^3$ $n^2 = 10^6$ 2^n és un numero amb 302 dígits

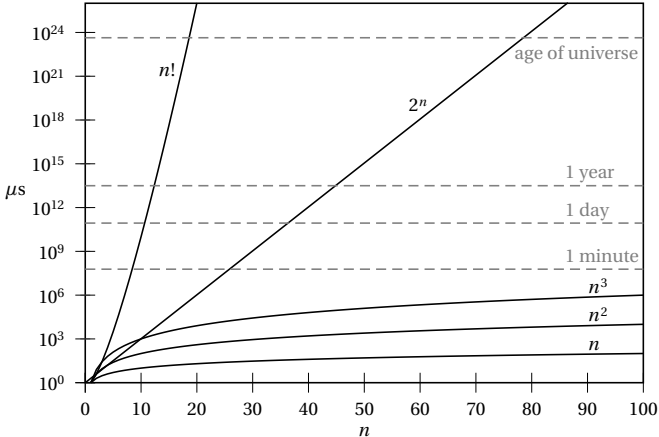
10^{64} = nombre d'àtoms en la terra ($< 2^{213}$)

Notació:

$\lg \equiv \log_2$; $\ln \equiv \log_e$; $\log \equiv \log_{10}$.

Comparació dels temps de computació amb els processadors actuals

Assumint una entrada amb grandària $n = 1$ es pot resoldre en 1 μ segon:

Temps de computació en funció de la grandària d'entrada n

	n	$n \lg n$	n^2	1.5^n	2^n
10	< 1s	< 1s	< 1s	< 1s	< 1s
50	< 1s	< 1s	< 1s	11m	36y
100	< 1s	< 1s	< 1s	12000y	$10^{17}y$
1000	< 1s	< 1s	< 1s	$> 10^{25}y$	$> 10^{25}y$
10^4	< 1s	< 1s	< 1s	$> 10^{25}y$	$> 10^{25}y$
10^5	< 1s	< 1s	< 1s	$> 10^{25}y$	$> 10^{25}y$
10^6	< 1s	20s	12d	$> 10^{25}y$	$> 10^{25}y$

Algorismes eficients i algorismes pràctics

Temps de computació: $n^{10^{10}}$ és un polinomi, però el temps de computació pot ser elevat.

De la mateixa manera, si tenim cn^2 per una constant $c = 10^{64}$, la constant té rellevància fins a entrades amb grandària $n = 10^{64}$.

A l'algorísmia, *factible (feasible)* = temps polinòmic, altrament *no factible (unfeasible)*.

A la pràctica és difícil implementar computacions amb valors més grans que n^4 , per a valors "reals" de n .

A la pràctica, les constants grans tenen rellevància, però quan considerem asimptòtiques ($n \rightarrow \infty$) sempre podem agafar valors de n més grans que qualsevol constant.

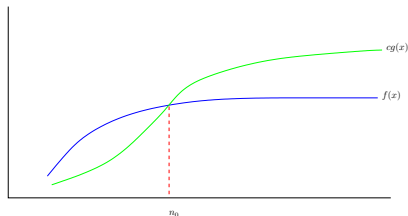
Big Oh: O .

Definition

Donades $f, g : \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$, definim:

$$O(g(n)) = \{f(n) \mid \exists c > 0, n_0 : 0 \leq f(n) \leq cg(n), \forall n \geq n_0\}$$

$f(n) \in O(g(n))$ or $f(n) = O(g(n))$

$$f(x) = O(g(x))$$

$$\limsup_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} \leq c.$$

$n^{10} = O(e^n)$: Escollir $c = 1$ and $n_0 = e^5$. Per tant,
 $\forall n \geq \lceil e^5 \rceil, 10 \ln n \leq n, \Rightarrow e^{10 \ln n} \leq \lceil e^n \rceil$.

Notem que una constant $k > 0, k = O(1)$,
(agafem $c = k, n_0 = 1 \Rightarrow k \leq 1k$).

$\Rightarrow$ la funció constant $f(x) = k$ per tot enter x i **un valor constant k** també és $O(1)$.

Però, la funció $f(x) = x$ **no és $O(1)$!!!**

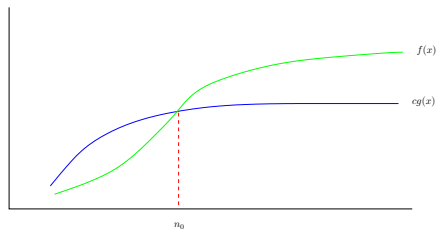
Omega: Ω .

Definition

Donades $f, g : \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$, definim:

$$\Omega(g(n)) = \{f(n) \mid \exists c > 0, n_0 : 0 \leq cg(n) \leq f(n), \forall n \geq n_0\}$$

$$f(n) \in \Omega(g(n)) \text{ o } f(n) = \Omega(g(n))$$

$$f(x) = \omega(g(x))$$

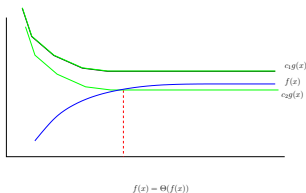
$$\liminf_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} \geq c > 0.$$

Definition

Donades $f, g : \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$, definim:

$$\Theta(g(n)) = \{f(n) \mid \exists c_1, c_2, n_0 : 0 \leq c_1 g(n) \leq f(n) \leq c_2 g(n) \forall n \geq n_0\}$$

$f(n) = \Theta(g(n))$ sii $f(n) = \Omega(g(n))$ i $f(n) = O(g(n))$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} = c, \text{ on } c = \max\{c_1, c_2\}$$

Donat $f(x) = a_k x^k + a_{k-1} x^{k-1} + \dots + a_1 x + a_0$, llavors
 $f(x) = \Theta(x^k)$ (si $a_k \neq 0$).

Notem: La notació asimptòtica es pot utilitzar dintre d'una equació

$$2n^2 + 3n + 1 = 2n^2 + \Theta(n) = \Theta(n^2).$$

Little-oh: o

Definition

Donades $f, g : \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$, definim:

$$o(g(n)) = \{f(n) \mid \exists n_0, \forall c > 0 : 0 \leq f(n) \leq cg(n), \forall n \geq n_0\}.$$

$$f(n) = o(g(n))$$

$$\limsup_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} = 0.$$

$\forall \epsilon > 0, n^{1-\epsilon} = o(n)$ però $\forall \epsilon > 0, n^{1+\epsilon} \notin o(n)$

Little omega: ω

Definition

Donades $f, g : \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$, definim:

$$\omega(g(n)) = \{f(n) \mid \forall c > 0, \exists n_0 : 0 \leq cg(n) \leq f(n)cg, \forall n \geq n_0\}.$$

$$f(n) = \omega(g(n))$$

$$\liminf_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} = \infty.$$

Notem: $n^2/2 = \omega(n)$ però $n^2/2 \notin \omega(n^2)$

Quadre resum

Símbol	$L = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)}$	intuïció ..
$f(n) = O(g(n))$	$L < \infty$	$f \leq g$
$f(n) = \Omega(g(n))$	$L > 0$	$f \geq g$
$f(n) = \Theta(g(n))$	$0 < L < \infty$	$f = g$
$f(n) = o(g(n))$	$L = 0$	$f < g$
$f(n) = \omega(g(n))$	$L = \infty$	$f > g$

Noms utilitzats per classes de funcions

classe	definition
polylogarithmic	$f = O(\log^c n)$ for cte. c
polynomial	$f = O(n^c)$ for cte. c or $n^{O(1)}$
subexponential	$f = o(2^{n^\epsilon}) \forall 1 > \epsilon > 0$
exponential	$f = 2^{\text{poly}(n)}$

Igualtat asimptòtica

Definition

Given functions $f, g : \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}$, definim: $f(n) \sim g(n)$ if

$$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} = 1$$

Per tant, $f(n) \sim g(n)$ vol dir que quan n creix, les dues funcions esdevenen molt similars.

Recordant els grafs

Graf: $G = (V, E)$ a on V és el conjunt de vèrtexs, $|V| = n$.
 $E \subset V \times V$ és el conjunt d'arestes, $|E| = m$,

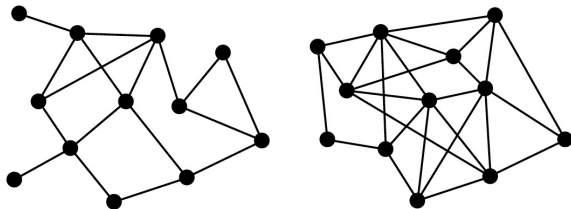
- ▶ Grafs: *dirigits* (digrafs) or *no-dirigits*.
- ▶ G **no-dirigit** es diu connex si hi ha un camí entre qualsevol 2 vèrtexs.
- ▶ Si G és connex, aleshores $\frac{n(n-1)}{2} \geq m \geq n - 1$.
- ▶ El **grau** d'un vèrtex v , $d(v)$ és el nombre d'arestes incidents a v .
- ▶ Una **clica** (clique) K_n amb n vèrtexs és un **graf complet**.

Digrafs

- ▶ Grafs amb arestes dirigides.
- ▶ El concepte de connectivitat en digrafs és el de **connectivitat forta (strongly connected)**: hi ha un camí entre qualsevol 2 vèrtexs.
- ▶ Un digraf té com a màxim $n(n - 1)$ arestes.

Densitat

Un graf G amb $|V| = n$ vèrteos es diu que és **dens** si $|E| = \Theta(n^2)$;
Es diu que és **espars** si $|E| = o(n^2)$.

Estructura de dades per a grafs.

Els grafs són una de les eines més importats per a simular moltes situacions de la vida real.

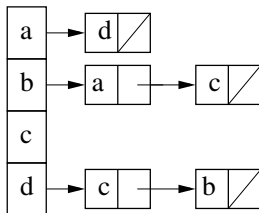
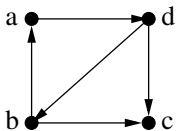
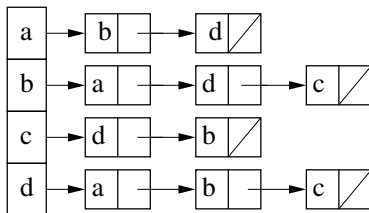
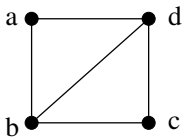
Es necessiten maneres per a enmagatzemar i manipular de manera eficient els grafs.

Sigui G un graf amb $V = \{1, 2, \dots, n\}$. Les dues maneres més importants de representar grafs:

Llista d'adjacència

Matriu d'adjacència

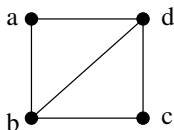
Adjacency lists

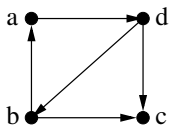
Adjacency matrix

Define the $n \times n$ **adjacency matrix** of G by

$$A[i,j] = \begin{cases} 1 & \text{if } (i,j) \in E, \\ 0 & \text{if } (i,j) \notin E. \end{cases}$$

$$\begin{matrix} a \\ b \\ c \\ d \end{matrix} \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ 0 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 1 \\ 0 & 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

$$\begin{matrix} a \\ b \\ c \\ d \end{matrix} \begin{pmatrix} a & b & c & d \\ 0 & 0 & 0 & 1 \\ 1 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 1 & 0 \end{pmatrix}$$

Matriu d'adjacència

- ▶ The matrix of an undirected graphs is symmetric. La matriu d'adjacència d'un graf no dirigit és simètrica.
- ▶ Si A és la matriu d'adjacència de G , aleshores A^2 dona tots els camins de longitud $= 2$ a G .
- ▶ Per a graphs amb pesos, $w_{i,j}$ a cada $(i,j) \in E$, la matriu d'adjacència té w_{ij} a la posició i,j .
- ▶ L'ús de la matriu d'adjacència per representar un graf permet utilitzar l'algèbra de matrius.

Comparison between lists and matrices

Space:

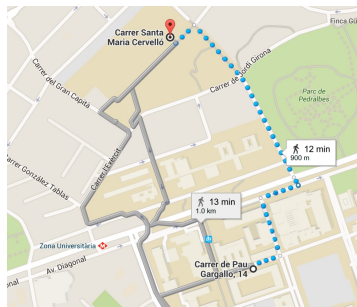
- Lists use one list node per edge and two 2×64 bits per slot in list per edge: $128m$ bits = $\Theta(m)$.
- Matrix uses $n \times n$ entries, each entry 1 bit per entry: $\Theta(n^2)$ bits.
- Matrix better for dense graphs and list is best for sparse graphs.

Time:

- Add an edge: both DS are $\Theta(1)$.
- Query if there is an edge u to v :
Matrix: $\Theta(1)$.
List could be $O(n)$
- Visit all neighbors of v :
Matrix: $\Theta(n)$
List: $O(|d(v)|)$
- Remove edge: both DS like querying an edge.

Searching a graph: Breadth First Search

1. start with vertex v , visit and list all their neighbors at distance=1
2. then all their neighbors at distance 2 from v .
3. Repeat until all vertices visited

BFS use a QUEUE, (FIFO) cua

Problem: If unknowingly the BFS revisits a vertex, the algorithm could yield the wrong notion of distance.

The solution to avoid that loop is to label each vertex we visit for first time, and ignore it when we revisit it.

Searching a graph: Depth First Search

explore

1. From current vertex, move to another
2. Until you get stuck
3. Then backtrack till new place to explore.

DFS use a STACK, (LIFO) **pila**

Time Complexity of DFS and BFS

- DFS:

For undirected and directed graphs: $O(|V| + |E|)$

In the case of sparse graphs $T(n) = O(n)$

For the case of a dense graph $T(n) = O(n^2)$

- BFS:

For undirected and directed graphs: $O(|V| + |E|)$

Therefore, the complexity of both procedures is linear in the size of the graph.

Connected components un undirected graphs.

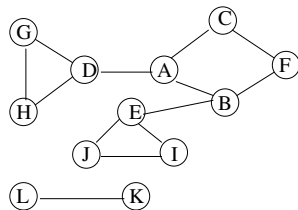
Undirected Connected Components

INPUT: undirected graph G

QUESTION: Find if G is connected (if there is a path between any pair of vertices in $V(G)$).

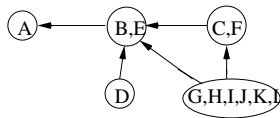
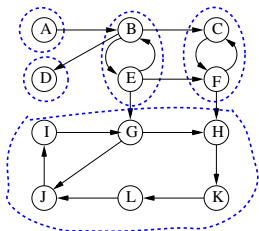
To find connected components in G apply DFS and count how many times **explore** is called. each time DFS calls **explore** on a vertex, it yields exactly the connected component to which the vertex belongs.

The problem can be solved in $O(|V| + |E|)$.

Strongly connected components in a digraph

Every digraph is a *directed acyclic graph (dag)* of its strongly connected components.

Complexity strongly connected components: $T(n) = O(|V| + |E|)$